

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๖

เรื่องพิจารณาที่ ๑๑/๒๕๖๖

วันที่ ๑๘ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง { ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ผู้ร้อง

- ผู้ถูกร้อง

เรื่อง พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำ
ให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๒
วรรคหนึ่ง หรือไม่

ประธานสภาผู้แทนราษฎร (ผู้ร้อง) ส่งความเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวม ๙๙ คน
ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๓ วรรคหนึ่ง ข้อเท็จจริงตามคำร้อง
คำร้องเพิ่มเติมและเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๓๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ เมื่อวันที่
๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ พิจารณาพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมาน
และการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ พ.ศ. ๒๕๖๖ ที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวม ๑๑๕ คน (ผู้เข้าชื่อเสนอความเห็น) เห็นว่าพระราชกำหนดดังกล่าว
ไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่ง โดยมีเหตุผลสรุปได้ดังนี้

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำ
ให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ พ.ศ. ๒๕๖๖ ตรขึ้นโดยมีสาระสำคัญเพื่อขยายกำหนดเวลาการมีผลใช้บังคับ
ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕
มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ จากเดิมที่ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวัน
นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป คือ วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เป็นวันที่
๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ โดยระบุเหตุผลเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ
และความปลอดภัยสาธารณะ อันเนื่องมาจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติซึ่งเป็นหน่วยงานหลัก
ในการปฏิบัติการตามกฎหมายและหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่รับผิดชอบการควบคุมตัวยังมีปัญหา
และอุปสรรคเกี่ยวกับความพร้อมด้านงบประมาณการจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ และขั้นตอน
การปฏิบัติงานในการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวซึ่งเป็นเรื่องที่มีความละเอียด ซับซ้อน
และมีผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและร่างกายของประชาชนโดยตรงส่งผลให้เกิดความไม่ปลอดภัย
ต่อสาธารณะ หากมีการใช้บังคับกฎหมายในขณะที่หน่วยงานยังไม่มีความพร้อมจะทำให้การเฝ้าระวัง
และการเก็บรวบรวมและบันทึกพยานหลักฐานในระหว่างการควบคุมตัวของเจ้าหน้าที่ที่มีความไม่สมบูรณ์
อาจทำให้เกิดข้อโต้แย้งในการดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิด ส่งผลให้การจับมิชอบการบังคับใช้กฎหมาย
ขาดประสิทธิภาพและไม่บรรลุวัตถุประสงค์ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิด
ซึ่งจะเป็นผลร้ายแรงต่อสังคมและความปลอดภัยสาธารณะอย่างร้ายแรง

ผู้เข้าชื่อเสนอความเห็นมีความเห็นว่าเหตุผลในการตราพระราชกำหนดดังกล่าวไม่ได้เป็นไป
เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคง
ในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ ตามเงื่อนไขของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๒
วรรคหนึ่ง เนื่องจากพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย
พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ มุ่งคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
ของบุคคลจากการกระทำทารุณกรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ การขยายกำหนดเวลาการมีผลใช้บังคับ
บทบัญญัติมาตราดังกล่าวย่อมแสดงให้เห็นถึงความไม่พร้อมในการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ
ในฝ่ายบริหารด้านอุปกรณ์และบุคลากรที่หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้
โดยมาตรา ๒ กำหนดเวลาการมีผลใช้บังคับไว้แล้ว คือ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติไม่ได้ขัดข้องต่อระยะเวลาที่กำหนดไว้

ตั้งแต่ขั้นตอนการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ทั้งระยะเวลาดังกล่าวได้กำหนดไว้
อย่างเหมาะสมเพื่อให้เตรียมความพร้อมในการใช้บังคับกฎหมายอย่างเพียงพอแล้ว

ผู้ร้องตรวจสอบลายมือชื่อของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เข้าชื่อเสนอความเห็นแล้ว ปรากฏว่า
มีลายมือชื่อเหมือนตัวอย่างลายมือชื่อที่ให้ไว้กับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๑๐๐ คน
ลายมือชื่อไม่เหมือนตัวอย่างลายมือชื่อที่ให้ไว้กับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๑๔ คน
ลงลายมือชื่อซ้ำ จำนวน ๑ คน และมีผู้เข้าชื่อเสนอความเห็นที่มีลายมือชื่อเหมือนตัวอย่างลายมือชื่อ
ที่ให้ไว้กับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรขอถอนชื่อจากการเข้าชื่อเสนอความเห็น จำนวน ๑ คน
จึงมีผู้เข้าชื่อเสนอความเห็น รวม ๙๙ คน เห็นว่า มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรร่วมกันเข้าชื่อเสนอ
ความเห็นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๓ วรรคหนึ่ง จึงส่งความเห็นเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้วินิจฉัย
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๓ วรรคหนึ่ง หรือไม่ เห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม
และเอกสารประกอบเป็นกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๙๙ คน จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้า
ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรเข้าชื่อเสนอความเห็นต่อผู้ร้องขอให้ส่งความเห็น
ไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมาน
และการกระทำให้อับอายเสื่อมเสีย พ.ศ. ๒๕๖๕ พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๒
วรรคหนึ่ง หรือไม่ ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญแล้ว กรณีเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๓
วรรคหนึ่ง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑
มาตรา ๗ (๑) ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยและเพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณา
อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑
มาตรา ๒๗ วรรคสาม ให้คณะรัฐมนตรีและผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติจัดทำความเห็นและจัดส่งข้อมูล
พร้อมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ

๑. คณะรัฐมนตรีจัดทำความเห็น สรุปได้ว่า การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกัน
และปราบปรามการทรมานและการกระทำให้อับอายเสื่อมเสีย พ.ศ. .... ในขั้นตอนการพิจารณาของ
สภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมิได้รับหลักการร่างพระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๔
ต่อมาคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำ

ให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... สภาผู้แทนราษฎร ได้เพิ่มร่างมาตรา ๒๓ เกี่ยวกับการบันทึกภาพและเสียงและการแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐหน่วยงานอื่นทราบ (มาตรา ๒๒) ซึ่งเดิมร่างที่คณะรัฐมนตรีเสนอสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาไม่มีการกำหนดเรื่องดังกล่าว ทั้งไม่ปรากฏว่ามีผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติร่วมเป็นกรรมาธิการหรือเข้าชี้แจงต่อที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นิรโทษกรรม พ.ศ. .... สภาผู้แทนราษฎร ต่อมาในชั้นการพิจารณาของวุฒิสภา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีหนังสือแจ้งข้อขัดข้องเกี่ยวกับความพร้อมในการปฏิบัติการตามกฎหมายต่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นิรโทษกรรม พ.ศ. .... วุฒิสภา เนื่องจากยังไม่มีเครื่องมืออุปกรณ์ และเสนอความเห็นเกี่ยวกับระยะเวลาในการเตรียมการ เช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติคาดว่าต้องใช้ระยะเวลา ๙๐ - ๑๘๐ วัน กรรมการปกครองคาดว่าต้องใช้ระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปี สำนักงานตำรวจแห่งชาติแจ้งว่ายังไม่มีความพร้อมในด้านอุปกรณ์และต้องคำนึงถึงงบประมาณที่จะได้รับจัดสรรประจำปีด้วย และกองทัพเรือคาดว่าต้องใช้ระยะเวลาอย่างน้อย ๖ เดือน (๑๘๐ วัน) เป็นต้น คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นิรโทษกรรม พ.ศ. .... วุฒิสภา จึงตัดบทบัญญัติเกี่ยวกับการบันทึกภาพและเสียงตามร่างมาตรา ๒๓ ออก โดยไม่ได้แก้ไขเพิ่มเติมวันใช้บังคับ ต่อมาในการพิจารณาของวุฒิสภาเมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๕ มีมติผ่านร่างมาตรา ๒ ที่กำหนดวันใช้บังคับโดยไม่มีการแก้ไข แต่ให้คงความตามร่างมาตรา ๒๓ ที่ผ่านการพิจารณาจากสภาผู้แทนราษฎร และต่อมาวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๕ สภาผู้แทนราษฎรมีมติเห็นชอบกับการแก้ไขเพิ่มเติมของวุฒิสภา ถือว่าร่างพระราชบัญญัตินี้ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว และได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๕ โดยให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา คือ วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นิรโทษกรรม พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓ กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบในการควบคุมตัวต้องบันทึกภาพและเสียงอย่างต่อเนื่องในขณะจับและควบคุมตัวจนกระทั่งส่งตัวให้พนักงานสอบสวนหรือปล่อยตัวบุคคลดังกล่าวไป พร้อมทั้งแจ้งพนักงานอัยการและนายอำเภอในท้องที่ที่มีการควบคุมตัวหรือผู้อำนวยการสำนักงานการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง โดยทันที รวมทั้งให้บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการควบคุมตัวโดยละเอียด

บทบัญญัติดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองและเจ้าหน้าที่ตำรวจหลายประการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีหนังสือลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๖ ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม แจ้งปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวจากปัญหาด้านการจัดเตรียมงบประมาณ เนื่องจากกล้องบันทึกภาพเคลื่อนไหวยังมีไม่เพียงพอ ต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการประมาณ ๓,๔๗๓,๗๔๔,๒๒๐ บาท ไม่รวมค่าใช้จ่ายในการจัดทำระบบหรืออุปกรณ์จัดเก็บข้อมูล แต่งบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์และจัดทำระบบดังกล่าวไม่ได้กำหนดอยู่ในแผนหรือรายการงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีหนังสือลงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๖ แจ้งไปยังสำนักงานงบประมาณเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นจำนวน ๔๔๔,๘๐๖,๓๔๐ บาท เพื่อดำเนินการจัดหากล้องบันทึกภาพและเสียงชนิดติดบนตัวเจ้าหน้าที่ตำรวจ กล้องบันทึกภาพและเสียงแบบมือถือพร้อมอุปกรณ์เพื่อใช้ในห้องสอบสวนและห้องควบคุมและกล้องบันทึกภาพและเสียงชนิดติดตั้งภายในรถยนต์ ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติงบประมาณดังกล่าวเมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ อย่างไรก็ตาม ในการจัดหากล้องบันทึกภาพและเสียงดังกล่าวมีระยะเวลาดำเนินการไม่น้อยกว่า ๙ เดือน ทั้งยังต้องเตรียมความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์และระบบการจัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ และจะต้องขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมเกี่ยวกับอุปกรณ์และระบบการจัดเก็บข้อมูลดังกล่าวอีกจำนวน ๖๐ ล้านบาท ซึ่งไม่อาจจะดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และปัญหาด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากรเนื่องจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีกำลังพลสายปฏิบัติการประมาณ ๑๕๐,๐๐๐ บาท จาก ๑๗ หน่วยงาน ซึ่งยังขาดความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัตินี้ เนื่องจากเทคโนโลยีของอุปกรณ์ที่ใช้บันทึกภาพและเสียงในปัจจุบันพัฒนาอย่างรวดเร็ว และผลิตภัณฑ์มีความหลากหลาย มีวิธีการใช้งานแตกต่างกัน เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่มีทักษะและความเชี่ยวชาญในการใช้อุปกรณ์ดังกล่าว จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการฝึกอบรมการใช้งานอุปกรณ์บันทึกภาพและเสียงเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้อง และสัมฤทธิ์ผลตามพระราชบัญญัตินี้ รวมถึงปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติอันเนื่องมาจากความไม่ชัดเจนในบทบัญญัติของกฎหมายและยังไม่มีระเบียบหรือแนวปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานกลางเพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการจับและควบคุมตัวยึดถือปฏิบัติ หน่วยงานของรัฐมีแนวทางการปฏิบัติที่แตกต่างกันจะส่งผลให้เกิดความสับสนกับทั้งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติและประชาชนที่เกี่ยวข้อง ต้องมีการกำหนดระเบียบหรือแนวปฏิบัติอันเป็นมาตรฐานเดียวกัน

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุญนุญ พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ เป็นปัญหาคณณเรงต่วนในทางปฏิบัติ หากใช้บังคับ บทบัญญัติดังกล่าวในขณะที่หน่วยงานของรัฐยังไม่มีความพร้อม ย่อมส่งผลกระทบต่อ การป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรม การรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมและความปลอดภัยของประชาชน เนื่องจากอาจทำให้ผู้กระทำความผิดหรือผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดยกเหตุแห่งความไม่พร้อม ของเจ้าหน้าที่ของรัฐขึ้นเป็นข้อโต้แย้งในกระบวนการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดว่าการจับ หรือการควบคุมตัวที่ไม่จัดให้มีการบันทึกภาพและเสียงอย่างต่อเนื่องเป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อให้ตนหลุดพ้นจากการควบคุมตัว หรือทำลายความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐานที่ได้จากการจับหรือควบคุมตัว ที่ไม่มีการบันทึกภาพและเสียงดังกล่าว อันจะส่งผลให้การดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดและการบังคับใช้กฎหมาย ขาดประสิทธิภาพ ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิด และเกิดผลกระทบ อย่างร้ายแรงต่อสังคมและความปลอดภัยสาธารณะ ทั้งการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่สามารถบันทึกภาพ และเสียงได้อย่างต่อเนื่องตามมาตรา ๒๒ เนื่องมาจากความไม่พร้อมด้านอุปกรณ์ซึ่งยังไม่มี ความชัดเจนว่า กรณีดังกล่าวจะถือเป็นเหตุสุดวิสัยตามมาตรา ๒๒ หรือไม่ ทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่มีอุปกรณ์ ในการปฏิบัติงานต้องเสี่ยงต่อการถูกดำเนินคดีทั้งทางอาญาและทางวินัย อาจส่งผลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่กล้าตัดสินใจในการที่จะจับหรือควบคุมตัวบุคคลซึ่งต้องสงสัยว่ากระทำความผิด จนนำไปสู่การละเว้น การปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ส่งผลกระทบต่อ ประสิทธิภาพในการดำเนินบริการสาธารณะของรัฐในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม การรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมและความปลอดภัยสาธารณะ ดังนั้น จำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุญนุญ พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อขยายระยะเวลาการใช้บังคับบทบัญญัติมาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ ออกไปก่อน เพื่อให้หน่วยงานของรัฐเตรียมความพร้อมทั้งงบประมาณ การจัดหาอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพ การฝึกอบรมบุคลากรเพื่อให้เกิดทักษะในการปฏิบัติ รวมทั้งการกำหนดระเบียบแนวทางการปฏิบัติ ที่มีความชัดเจนเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศและความปลอดภัยสาธารณะ โดยที่การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพของประชาชนตามพระราชบัญญัตินี้ยังได้รับความคุ้มครอง ทุกประการในบทกำหนดความผิดและบทกำหนดโทษซึ่งมีผลใช้บังคับแล้ว อีกทั้งในระหว่างที่มีการขยาย ระยะเวลาการใช้บังคับบทบัญญัติบางมาตราดังกล่าวออกไป เจ้าหน้าที่ของรัฐยังคงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติ

ตามบทบัญญัติมาตราอื่นของพระราชบัญญัตินี้ที่มีผลใช้บังคับแล้ว รวมทั้งต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญาซึ่งเป็นหลักประกันสิทธิของบุคคลที่ถูกดำเนินคดีว่าจะได้รับการปฏิบัติที่เป็นธรรม ตลอดจนต้องปฏิบัติตามกฎหมายเฉพาะต่าง ๆ ที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ของรัฐในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลเพียงเท่าที่จำเป็น ประชาชนยังคงได้รับความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย ซึ่งการทรมาน การกระทำการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม และย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการกระทำให้บุคคลสูญหายจะกระทำมิได้ หากมีผู้ใดกระทำการดังกล่าวย่อมต้องถูกดำเนินคดีและลงโทษตามกฎหมาย

๒. ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติจัดทำความเห็น สรุปได้ว่า พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๒๒ ส่งผลให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติจำเป็นต้องเพิ่มการจัดหาอุปกรณ์บันทึกภาพและเสียงชนิดติดบนตัวเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่สามารถบันทึกภาพและเสียงได้อย่างต่อเนื่องให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสายปฏิบัติการทั่วประเทศจำนวน ๑๕๐,๐๐๐ บาท ซึ่งอุปกรณ์เดิมยังมีจำนวนไม่เพียงพอ มีสภาพชำรุดและเสื่อมประสิทธิภาพ ทั้งนี้ การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในการบันทึกภาพและเสียงไม่มีความเหมาะสมที่จะใช้เป็นอุปกรณ์หลักในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ และไม่อาจนำมาใช้แทนอุปกรณ์บันทึกภาพและเสียงที่มีรูปแบบที่เหมาะสมได้ นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องจัดหากล้องบันทึกภาพและเสียงสำหรับติดตั้งในห้องควบคุมและติดตั้งในรถยนต์ รวมจำนวน ๕๐,๑๐๒ ชุด ต้องใช้งบประมาณ จำนวน ๔๖๘,๐๗๒,๐๐๐ บาท แต่เนื่องจากพระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๕ ล่วงเลยเวลาสำหรับการตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ แล้ว ประกอบกับเป็นงบประมาณจำนวนมาก สำนักงานตำรวจแห่งชาติไม่สามารถนำเงินงบประมาณส่วนอื่นมาจ่ายทดแทนได้ จึงดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วนโดยมีหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เพื่อดำเนินการจัดหากล้องบันทึกภาพและเสียงดังกล่าว คณะรัฐมนตรีอนุมัติงบประมาณเมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติต้องดำเนินการจัดหาโดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป ด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีกรอบระยะเวลาดำเนินการประมาณไม่น้อยกว่า ๗ เดือน อีกทั้งบทบัญญัตินี้ดังกล่าวยังส่งผลให้ต้องจัดหาอุปกรณ์และระบบการจัดเก็บข้อมูลการบันทึกภาพและเสียงต้องใช้งบประมาณอีกจำนวนไม่น้อยกว่า ๔๕ ล้านบาท ซึ่งไม่ได้ตั้งงบประมาณไว้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยได้รับการอนุมัติ

เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๖ และจะได้รับเงินในวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๖ จากนั้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ต้องดำเนินการจัดหาโดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีกรอบระยะเวลา ดำเนินการประมาณไม่น้อยกว่า ๔ เดือน

การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓ เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐทั้งฝ่ายผู้จับ และควบคุมตัวกับหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการรับแจ้ง จำเป็นต้องมีการกำหนดระเบียบกลาง เพื่อเป็นเครื่องมือในการประสานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ที่ชอบด้วยกฎหมายให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ การยกร่างระเบียบดังกล่าว มีการประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๒๔ หน่วยงาน พบว่ามีปัญหาและข้อขัดข้อง ในทางปฏิบัติหลายประการ เช่น การจับผู้ต้องหาจำนวนหลายคน การขยายผลการจับ การพา ผู้ถูกควบคุมตัวเดินทางข้ามจังหวัดเป็นระยะทางไกล การพาผู้ถูกจับเดินทางโดยเครื่องบินพาณิชย์ การควบคุมตัวขณะที่มีการรักษาตัวที่โรงพยาบาล การเก็บบันทึกการควบคุมตัวตามมาตรา ๒๓ กรณีที่หน่วยงานของรัฐแต่ละหน่วยงานมีขอบเขตอำนาจหน้าที่แตกต่างกันเช่นนี้จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างไร หรือในกรณีที่หลายหน่วยงานร่วมกันสนธิกำลังปฏิบัติการจะต้องดำเนินการอย่างไร เป็นต้น นอกจากนี้ ระบบการแจ้งและการรับแจ้งการควบคุมตัวก็ยังไม่มีความพร้อมที่จะดำเนินการ ยังต้องมีการปรับปรุงแก้ไขระบบการรับแจ้งอีกหลายประการ

ปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวมีสาเหตุมาจากการที่ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. .... ที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีส่งให้สำนักงาน ตำรวจแห่งชาติพิจารณาเสนอความเห็น ไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการบันทึกภาพและเสียงในขณะจับ รวมถึงการแจ้งเรื่องการจับและควบคุมตัวไปยังพนักงานอัยการและพนักงานฝ่ายปกครอง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงเห็นชอบด้วยกับหลักการของร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ต่อมาในขั้นการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ปรากฏว่า คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. .... สภาผู้แทนราษฎร เพิ่มเติมเรื่องการบันทึกภาพและเสียง ในขณะจับและควบคุมตัวเข้ามา โดยไม่ได้มีการแต่งตั้งผู้แทนจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติร่วมเป็นกรรมาธิการ และเข้าร่วมชี้แจงในประเด็นดังกล่าว ในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ....

สภาผู้แทนราษฎร มีการเสนอให้ตัดออกและถูกเสนอกลับเข้ามาใหม่หลายครั้ง ต่อมาในชั้นการพิจารณาของวุฒิสภาปรากฏว่า คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. .... วุฒิสภา มีการเสนอแก้ไขเรื่องการบันทึกภาพและเสียง ในขณะที่จับและควบคุมตัวโดยมีการตัดออกและนำกลับเข้ามาใหม่หลายครั้งและมีการสอบถามความเห็นจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติชี้แจงถึงอุปสรรคข้อขัดข้องและปัญหาในทางปฏิบัติ คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. .... วุฒิสภา จึงเสนอให้ตัดเรื่องการบันทึกภาพและเสียงในขณะที่จับและควบคุมตัวออก แต่ต่อมารัฐสภาได้มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. .... โดยมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการบันทึกภาพและเสียงในขณะที่จับและควบคุมตัว และขั้นตอนการแจ้งพนักงานอัยการและพนักงานฝ่ายปกครอง รวมถึงการทำบันทึกการควบคุมตัว การที่บทบัญญัติเกี่ยวกับการบันทึกภาพและเสียงในขณะที่จับและควบคุมตัวมีการตัดออกและนำกลับเข้ามาใหม่หลายครั้ง ทำให้เกิดความไม่แน่นอนว่าร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. .... จะมีการบัญญัติในเรื่องนี้ไว้หรือไม่ ประกอบกับยังไม่มีที่ตั้ง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหายเพื่อพิจารณาออกระเบียบในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นเหตุให้ยังไม่มีระเบียบหรือแนวทางปฏิบัติอันเป็นมาตรฐานกลางให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติ

การใช้บังคับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ ตามกำหนดเวลาเดิมในขณะที่หน่วยงาน ยังไม่มีความพร้อมดังกล่าวจะส่งผลกระทบอย่างน้อย ๓ ประการ ประการที่หนึ่ง เกิดผลกระทบต่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในภาพรวม เนื่องจากหากเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายและรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคมไม่มีอุปกรณ์บันทึกภาพและเสียงในขณะที่จับและควบคุมตัวจะไม่กล้าตัดสินใจและไม่พร้อมในการปฏิบัติหน้าที่เพราะเกรงว่าจะถูกโต้แย้งจากผู้ต้องหาว่าไม่มีการบันทึกภาพและเสียงในขณะที่จับและควบคุมตัว ทำให้การจับและควบคุมตัวเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมมีประสิทธิภาพลดลงทันที ส่งผลโดยตรงต่อการรักษาความปลอดภัยสาธารณะในภาพรวม ประการที่สอง เกิดผลกระทบต่อการรวบรวมพยานหลักฐาน ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจ

ต้องเข้าจับผู้ต้องหาในขณะที่กระทำความผิดและยึดสิ่งของที่มีไว้เป็นความผิด หรือใช้ในการกระทำความผิด หรือได้มาจากการกระทำความผิด และสิ่งของที่ใช้เป็นพยานหลักฐานเป็นของกลางในคดี หากไม่มีการบันทึกภาพ และเสียงในขณะที่จับเนื่องจากไม่มีอุปกรณ์ดังกล่าว อาจเป็นเหตุให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยยกเป็น ข้อต่อสู้ในชั้นพิจารณาคดีว่าการจับและการได้มาซึ่งพยานหลักฐานเป็นไปโดยมิชอบและอาจทำให้ พยานหลักฐานที่ได้มามีน้ำหนักน้อยหรือมีพิรุธน่าสงสัย เป็นเหตุให้ศาลพิพากษายกฟ้อง ทำให้ผู้กระทำความผิด หลุดพ้นจากการถูกลงโทษตามกฎหมายได้ และประการที่สาม เกิดผลกระทบต่อความเชื่อมั่น ในกระบวนการยุติธรรม เนื่องจากยังไม่มีกำหนดระเบียบเพื่อเป็นหลักเกณฑ์และมาตรฐานการปฏิบัติงาน ให้กับหน่วยงานของรัฐ ส่งผลให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีการปฏิบัติที่แตกต่างกัน และไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน รวมถึงในกรณีที่หน่วยงานร่วมกันปฏิบัติงาน เจ้าหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน จะมีหน้าที่รับผิดชอบอย่างไร มีวิธีปฏิบัติและการประสานงานกันอย่างไร ผลกระทบทั้งสามประการดังกล่าว ส่งผลโดยตรงต่อการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและร่างกายของประชาชนอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยง ซึ่งถือได้ว่าเป็นความปลอดภัยสาธารณะด้วยเช่นกัน ดังนั้น การตราพระราชกำหนดเพื่อขยายกำหนดเวลา การมีผลใช้บังคับของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้อับอายทุกข์ทรมาน พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ จึงเป็นไปเพื่อประโยชน์ ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศและความปลอดภัยสาธารณะ

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม ความเห็นและข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเอกสารประกอบแล้วเห็นว่า คดีเป็นปัญหาข้อกฎหมายและมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้ จึงยุติการไต่สวนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง และกำหนดประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้อับอายทุกข์ทรมาน พ.ศ. ๒๕๖๕ พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่ง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งใช้การปกครองในระบบรัฐสภา การใช้อำนาจอธิปไตยของรัฐต้องคำนึงถึงการตรวจสอบถ่วงดุล ระหว่างองค์กรที่มีความเป็นอิสระตามหลักการแบ่งแยกอำนาจ ฝ่ายนิติบัญญัติหรือรัฐสภาเป็นองค์กร ที่มีอำนาจในการตรากฎหมายและควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจของฝ่ายบริหารในการบริหารราชการแผ่นดิน และบังคับใช้กฎหมายที่ฝ่ายนิติบัญญัติตราขึ้นภายใต้ความไว้วางใจของรัฐสภา ดังนั้น การใช้อำนาจ

ในการตราพระราชกำหนดโดยฝ่ายบริหารจึงเป็นกรณีที่ฝ่ายบริหารเข้าไปใช้อำนาจในพรมแดนที่เป็นอำนาจของฝ่ายนิติบัญญัติซึ่งถือเป็นข้อยกเว้นที่ต้องใช้อย่างจำกัดและตีความโดยเคร่งครัด

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๒ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๘ คณะรัฐมนตรี วรรคหนึ่ง บัญญัติให้พระมหากษัตริย์ทรงตราพระราชกำหนดเพื่อใช้บังคับเป็นกฎหมายได้เมื่อคณะรัฐมนตรี ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เฉพาะในกรณีเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ วรรคสอง บัญญัติให้การตราพระราชกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคณะรัฐมนตรี เห็นว่าเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ และวรรคสาม บัญญัติให้เมื่อฝ่ายบริหาร ประกาศใช้พระราชกำหนดแล้ว คณะรัฐมนตรีต้องเสนอพระราชกำหนดนั้นต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณา โดยไม่ชักช้าในการประชุมรัฐสภาคราวต่อไป เพื่อให้รัฐสภาพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนด หากรัฐสภาไม่อนุมัติ ให้พระราชกำหนดนั้นตกไป แต่ไม่กระทบต่อกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดนั้น

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุญนุญ พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อบังคับคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย ให้สอดคล้องกับอนุสัญญาต่อต้านการทรมาน และการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment) และข้อมติสมัชชาสหประชาชาติ (United Nations General Assembly - UNGA) สมัยสามัญ สมัยที่ ๖๑ ซึ่งรับรองอนุสัญญา ระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญ (International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance - ICPED) ประเทศไทย โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๔ เห็นชอบการลงนามในอนุสัญญาระหว่างประเทศ ว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญ ให้มีผลบังคับตามที่กระทรวงยุติธรรมเสนอ และกระทรวงการต่างประเทศได้ดำเนินการลงนามอนุสัญญาดังกล่าวต่อสหประชาชาติแล้วเมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๕ โดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุญนุญ พ.ศ. ๒๕๖๕ ระบุเหตุผลไว้ในหมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติว่า “... โดยที่การทรมานและการกระทำให้นุญนุญซึ่งกระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงที่ไม่อาจกระทำได้

ไม่ว่าในสถานการณ์ใด ๆ ดังนั้น เพื่อยกระดับและเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย สมควรกำหนดฐานความผิด มาตรการป้องกันและปราบปราม และมาตรการเยียวยาผู้เสียหาย ตลอดจนมาตรการอื่นที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับอนุสัญญาต่อต้านการทรมาน และการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี และอนุสัญญาระหว่างประเทศ ว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญ ...” แสดงถึงเจตนารมณ์ของกฎหมาย เพื่อให้ความคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการถูกทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายอันเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย เพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี และอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญ โดยกำหนดกลไกและมาตรการป้องกันการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายไว้ในหมวด ๓ การป้องกันการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย มาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการควบคุมตัว เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบต้องบันทึกภาพและเสียงอย่างต่อเนื่องในขณะที่จับและควบคุมจนกระทั่งส่งตัวให้พนักงานสอบสวนหรือปล่อยตัวบุคคลดังกล่าวไป เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยที่ไม่สามารถกระทำได้อีกก็ให้บันทึกเหตุนั้นเป็นหลักฐานไว้ในบันทึกการควบคุมตัว” และวรรคสอง บัญญัติว่า “การควบคุมตัวตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบแจ้งพนักงานอัยการและนายอำเภอในท้องที่ที่มีการควบคุมตัวโดยทันที สำหรับในกรุงเทพมหานครให้แจ้งพนักงานอัยการและผู้อำนวยการสำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง หากผู้รับแจ้งเห็นว่ามีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการทรมาน การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือการกระทำให้บุคคลสูญหาย ให้ผู้รับแจ้งดำเนินการตามมาตรา ๒๖ ต่อไป” มาตรา ๒๓ บัญญัติว่า “ในการควบคุมตัว เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบต้องบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัวโดยอย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้ (๑) ข้อมูลอัตลักษณ์เกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว เช่น ชื่อ นามสกุล หรือตำหนิรูปพรรณ (๒) วัน เวลา และสถานที่ของการถูกควบคุมตัว และข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ทำการควบคุมตัว ในกรณีที่มีการย้ายสถานที่ดังกล่าวจะต้องระบุถึงสถานที่ปลายทางที่รับตัวผู้ถูกควบคุมตัว รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบการย้ายนั้น (๓) คำสั่งที่ให้มีการควบคุมตัว และเหตุแห่งการออกคำสั่งนั้น (๔) เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ออกคำสั่งให้ควบคุมตัว (๕) วัน เวลา และสถานที่ของการปล่อยตัวผู้ถูกควบคุมตัว และผู้มารับตัวผู้ถูกควบคุมตัว (๖) ข้อมูลเกี่ยวกับ

สภาพร่างกายและจิตใจของผู้ถูกควบคุมตัว ก่อนถูกควบคุมตัว และก่อนการปล่อยตัว ในกรณีที่ผู้ถูกควบคุมตัวถึงแก่ความตายระหว่างการควบคุมตัว จะต้องระบุถึงสาเหตุแห่งการตายและสถานที่เก็บศพ

(๗) ข้อมูลอื่น ๆ ที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อป้องกันการทรมาน การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการกระทำให้บุคคลสูญหาย” มาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “เพื่อประโยชน์ของผู้ถูกควบคุมตัว ผู้มีส่วนได้เสียโดยชอบด้วยกฎหมายในการเข้าถึงข้อมูลของผู้ถูกควบคุมตัว เช่น ญาติ ผู้แทนหรือทนายความ หรือคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ มีสิทธิร้องขอต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัวตามมาตรา ๒๓” วรรคสอง บัญญัติว่า “หากเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิเสธที่จะเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว ผู้ร้องขอมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลที่ตนเองมีภูมิลำเนา ศาลอาญาหรือศาลจังหวัดแห่งท้องที่ที่เชื่อว่าการทรมาน การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือพบเห็นผู้ถูกกระทำให้สูญหายครั้งสุดท้าย แล้วแต่กรณี เพื่อให้ศาลสั่งเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวได้” และวรรคสาม บัญญัติว่า “ศาลมีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่งเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัวตามมาตรา ๒๓ ให้แก่ผู้ร้องขอได้ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูล ผู้ร้องขออาจอุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์คำสั่งศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด” และมาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบหรือศาลอาจไม่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัวตามมาตรา ๒๓ หากผู้นั้นอยู่ภายใต้การคุ้มครองของกฎหมายโดยเป็นผู้อยู่ในอำนาจศาล และการเปิดเผยดังกล่าวอาจละเมิดต่อความเป็นส่วนตัวหรือก่อให้เกิดผลร้ายต่อบุคคล หรือเป็นอุปสรรคต่อการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา” พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๕ และให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา คือ วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

สำหรับพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ พ.ศ. ๒๕๖๖ ตรขึ้นโดยมีสาระสำคัญเพื่อขยายกำหนดเวลาการมีผลใช้บังคับของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ จากเดิมที่จะมีผลใช้บังคับในวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ แก้ไขเป็นให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ เป็นต้นไป โดยระบุเหตุผลในการตราตามหมายเหตุท้ายพระราชกำหนดว่า “... โดยที่พระราชบัญญัติป้องกัน

และปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ จะมีผลใช้บังคับในวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖ ในขณะที่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการปฏิบัติการตามกฎหมาย และหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่รับผิดชอบการควบคุมตัวยังมีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับความพร้อมด้านงบประมาณ การจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ และขั้นตอนการปฏิบัติงานในการบังคับใช้พระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความละเอียด ซับซ้อน และมีผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและร่างกายของประชาชนโดยตรง รวมถึงส่งผลให้เกิดความไม่ปลอดภัยต่อสาธารณะหากมีการใช้บังคับกฎหมายในขณะที่หน่วยงานยังไม่มีความพร้อม จะทำให้การเฝ้าระวัง และการเก็บรวบรวมและบันทึกพยานหลักฐานในระหว่างการควบคุมตัวของเจ้าหน้าที่ที่มีความไม่สมบูรณ์ ซึ่งอาจทำให้เป็นประเด็นโต้แย้งในชั้นการดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิด ส่งผลให้การจับกุมชอบ การบังคับใช้กฎหมายขาดประสิทธิภาพ และไม่บรรลุวัตถุประสงค์ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิด ซึ่งจะเป็นผลร้ายแรงต่อสังคมและความปลอดภัยสาธารณะอย่างร้ายแรง อีกทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่มีทรัพยากรในการปฏิบัติงานที่พร้อมยังต้องเสี่ยงต่อการถูกดำเนินคดีทั้งทางอาญาและทางวินัยอีกด้วย ข้อเท็จจริงดังกล่าวถือเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วน อันมีอาจจะหลีกเลี่ยงได้ เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศและความปลอดภัยสาธารณะ จึงสมควรขยายกำหนดเวลาในการมีผลใช้บังคับของบทบัญญัติเพียงเฉพาะในมาตราที่เกี่ยวข้องกับการใช้กล้องบันทึกภาพและเสียงในขณะการควบคุมตัวเพื่อให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติและหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบการควบคุมตัวได้เตรียมความพร้อมในด้านอุปกรณ์และบุคลากรสำหรับการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมและเพียงพอ ตลอดจนให้มีการวางหลักเกณฑ์และมาตรฐานการปฏิบัติงานอย่างรอบคอบ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นประโยชน์ต่อการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและร่างกายของประชาชนอย่างแท้จริง ...”

กรณีนี้ รัฐสภาได้ตราพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ ขึ้นใช้บังคับโดยมีเจตจำนงเพื่อป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้บุคคลสูญหายซึ่งกระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเป็นกฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ซึ่งได้ผ่านกระบวนการพิจารณาของรัฐสภาโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญแล้ว การที่คณะรัฐมนตรีอ้างเหตุผล

ในการตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำ
ให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ พ.ศ. ๒๕๖๖ ที่ให้ขยายระยะเวลาการใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว
ออกไปเพราะเหตุความไม่พร้อมด้านงบประมาณและเจ้าหน้าที่ของรัฐยังไม่มีความพร้อม หากใช้บังคับ
พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวอาจทำให้เกิดผลกระทบต่อความปลอดภัยของประเทศหรือความปลอดภัยสาธารณะ
เห็นว่า พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕
มาตรา ๒ บัญญัติระยะเวลาการมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป คือ วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง
ในการบังคับใช้กฎหมายหรืออยู่ในบังคับของกฎหมายดังกล่าว มีระยะเวลาในการเตรียมการได้ถึง ๑๒๐ วัน
ในการจัดเตรียมความพร้อมทั้งในด้านบุคลากรและงบประมาณในการจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์
รวมถึงการกำหนดขั้นตอนและแนวทางการปฏิบัติงานภายในสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในการบังคับใช้
พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว อีกทั้งในกระบวนการร่างกฎหมายดังกล่าวมีการประเมินผลกระทบจาก
ร่างกฎหมายดังกล่าวทุกด้านด้วยแล้ว โดยเฉพาะผลกระทบเกี่ยวกับงบประมาณในการเตรียมการก่อนที่จะให้มี
การบังคับใช้กฎหมาย ดังนั้น เมื่อไม่ปรากฏว่ามีเหตุผลอื่นใดอีกที่อยู่นอกเหนือจากความคาดหมาย
ในการประเมินผลกระทบดังกล่าวแล้ว ฝ่ายบริหารย่อมไม่อาจอาศัยเหตุผลดังที่ปรากฏในพระราชกำหนดนั้น
มาเป็นข้ออ้างเพื่อให้ต้องขยายระยะเวลาการใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ได้

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕
มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติที่มุ่งคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
ของบุคคลจากการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย และควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงาน
และเจ้าหน้าที่ของรัฐให้เกิดความโปร่งใสและตรวจสอบได้ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการทรมานและการกระทำ
ให้บุคคลสูญหายในระหว่างการจับและควบคุมตัวดังกล่าว อันเป็นประโยชน์ทั้งต่อประชาชน
และความสงบเรียบร้อยของประเทศชาติและสังคมโดยรวม การที่ฝ่ายบริหารตราพระราชกำหนด
แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย
พ.ศ. ๒๕๖๕ พ.ศ. ๒๕๖๖ ย่อมส่งผลให้การทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายที่กระทำ
โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐยังคงเกิดขึ้นและมีอยู่โดยไม่ได้รับการแก้ไขหรือขจัดออกไปจากสังคมไทย
กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพความปลอดภัยในชีวิตและร่างกายของประชาชน และความสงบเรียบร้อย

ของประเทศและสังคมโดยรวม แม้จะเป็นการขยายกำหนดเวลาใช้บังคับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ เพียงเฉพาะมาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ เท่านั้น โดยยังคงมีมาตรการในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอื่น ๆ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ ก็ตาม แต่หากไร้ซึ่งกลไกและมาตรการป้องกันการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหายตามมาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ แล้ว ย่อมส่งผลให้การทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหายที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐยังคงเกิดขึ้นและมีอยู่ รวมถึงการสืบเสาะหาหลักฐานที่จะเอาผิดผู้กระทำความผิดดังกล่าวอาจเป็นไปได้ด้วยความยากลำบากจนไม่สามารถหาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ ประกอบกับมาตรา ๒๒ บัญญัติข้อยกเว้นหากกรณีเหตุสุดวิสัยที่ไม่อาจดำเนินการบันทึกภาพและเสียงเป็นการเฉพาะไว้ด้วยแล้ว นอกจากนี้ การขยายกำหนดระยะเวลาการมีผลใช้บังคับของบทบัญญัติมาตราของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวซึ่งเป็นมาตรการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลผู้ถูกควบคุมตัวจากการถูกทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย ย่อมส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพความปลอดภัยในชีวิตและร่างกายของประชาชน และความสงบเรียบร้อยของประเทศและสังคมโดยรวมอันเป็นความปลอดภัยสาธารณะ ที่ได้รับจากการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง ทั้งที่รัฐมีหน้าที่ต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามและบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๓

การที่ฝ่ายบริหารใช้อำนาจตราพระราชกำหนดให้ขยายระยะเวลาการใช้บังคับพระราชบัญญัติซึ่งผ่านกระบวนการพิจารณาของรัฐสภาโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญแล้ว ด้วยเหตุผลเพียงเรื่องความไม่พร้อมของเจ้าหน้าที่และงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์เพื่อใช้ปฏิบัติงานโดยไม่ปรากฏข้อเท็จจริงใดที่ชี้ให้เห็นว่าเป็นกรณีที่เกิดภาวะวิกฤต หรือมีภัยอันตรายซึ่งกระทบต่อความปลอดภัยของประเทศหรือความปลอดภัยสาธารณะ ย่อมแสดงให้เห็นว่าพระราชกำหนดที่ฝ่ายบริหารตราขึ้นมีลักษณะในเชิงปฏิเสธที่จะให้การคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติซึ่งฝ่ายนิติบัญญัติตราขึ้น แต่ฝ่ายบริหารกลับให้การคุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐมากกว่าบุคคลที่พระราชบัญญัตินี้กล่าวมุ่งหมายจะให้การคุ้มครอง การที่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่ต้องดำเนินการตามบทบัญญัติดังกล่าว ย่อมทำให้ประสิทธิภาพในการป้องกันการกระทำความผิดและการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนจากการใช้อำนาจ

ของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ถูกลดทอนไปอย่างมีนัยสำคัญ การตราพระราชกำหนดเพื่อขยายระยะเวลาการใช้บังคับของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่ใช่กรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วน อันมีอาจจะหลีกเลี่ยงได้เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศและความปลอดภัยสาธารณะ ตามเงื่อนไขที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติไว้ ในทางกลับกัน การขยายระยะเวลาการใช้บังคับดังกล่าวกลับทำให้มาตรการในการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายซึ่งเกิดจากการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อประชาชนขาดประสิทธิภาพ ไม่บรรลุเจตนารมณ์ของกฎหมายและไม่สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศ ทั้งยังกระทบต่อหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของประชาชน และส่งผลเสียต่อสวัสดิภาพและความปลอดภัยของประชาชน ที่รัฐธรรมนูญให้การรับรองและคุ้มครอง การตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นไปเพื่อประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐเพียงฝ่ายเดียว ไม่เป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อประชาชนโดยทั่วไป หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ ดังนั้น พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ พ.ศ. ๒๕๖๖ ไม่เป็นไปเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะตามเงื่อนไขของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่ง

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าพระราชกำหนดดังกล่าวไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่งแล้ว ให้พระราชกำหนดนั้นไม่มีผลใช้บังคับมาแต่ต้นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๓ วรรคสาม อย่างไรก็ดี การที่พระราชกำหนดนี้ไม่มีผลใช้บังคับมาแต่ต้น ย่อมไม่กระทบต่อกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดนั้น ซึ่งสอดคล้องกับที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๒ วรรคสาม บัญญัติไว้สำหรับการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ หลังจากที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสมควรกำหนดแนวทางปฏิบัติให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบเพื่อแก้ไขข้อจำกัดของหน่วยงานในการปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕

ศาลรัฐธรรมนูญมีมติเสียงข้างมาก (๘ ต่อ ๑) ซึ่งมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๓ วรรคสี่ วินิจฉัยว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำ ให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ พ.ศ. ๒๕๖๖ ไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่ง และให้พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำ ให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ พ.ศ. ๒๕๖๖ ไม่มีผลใช้บังคับมาแต่ต้นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๓ วรรคสาม

นายวรวิทย์ กังศศิเทียม
ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายปัญญา อุดชาชน
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายวิรุฬห์ แสงเทียน
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายจิรนิติ หะวานนท์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายณดล เทพพิทักษ์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอุดม รัฐอมฤต
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ